

Eksport og Miljøtek  
Ref. HEIRA  
Den 21. marts 2019

## **Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af Nationalt program for reduktion af luftforurening**

Direktiv om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer (NEC-direktivet<sup>1</sup>) er et EU-direktiv, der har til formål at reducere luftforureningen i Europa. Målet med direktivet er at reducere skadesomkostningerne og andre negative effekter ved luftforurening, så som klimaforandringer og tab af biodiversitet. Direktivet stiller krav om, at EU's medlemslande reducerer udledningen af fem luftforurenende stoffer i 2020 og 2030 i forhold til niveauet i 2005. Det drejer sig om kvælstofoxider (NO<sub>x</sub>), svovldioxid (SO<sub>2</sub>), ammoniak (NH<sub>3</sub>), flygtige organiske forbindelser undtagen metan (NMVOC) og fine partikler (PM<sub>2,5</sub>).

For at understøtte landenes arbejde med at nå reduktionsforpligtelserne, stilles der i direktivet krav om, at der hvert fjerde år skal udarbejdes et program, der beskriver landets arbejde med at reducere luftforurening.

Programmet indeholder beskrivelse og beregning af miljøeffekter ved de foreslåede tiltag til reduktion af luftforurening. Miljø- og Fødevareministeriet har ikke foretaget en egentlig vurdering af, hvorvidt NEC-programmet falder ind under Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter og dermed skal miljøvurderes. Med henblik på at sikre gyldigheden af programmet, blev der for alle tilfælde skyld udarbejdet en selvstændig miljøvurdering af programmet, som blev sendt i høring sammen med programmet i perioden 24. januar til 11. marts 2019.

I henhold til § 13 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) skal myndigheder ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planer eller programmer inddrage miljørapporten, som er udarbejdet efter § 12 samme sted. Endvidere skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse for,

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet,
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

De fire punkter behandles i det nedenstående.

---

<sup>1</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L2284&from=EN>

## **Høringens indflydelse på endelige udformning af programmet og integration af miljøhensyn i programmet**

Der er ikke kommet bemærkninger til miljørapporten i offentlighedsfasen og høringen har dermed ikke givet anledning til ændring af programmet.

I forhold til integration af miljøhensyn i programmet, viste miljørapporten følgende forventede miljøeffekt af de foreslåede grænseværdier:

### Flora, fauna, biologisk mangfoldighed, vand og jordbund

I miljørapporten blev det vurderet, at initiativerne i programmet vil have en positiv effekt på flora, fauna, biologisk mangfoldighed, vand og jordbund i kraft af begrænsningen i deposition af kvælstof fra luften. Dette vil således bidrage positivt til opfyldelse af habitatdirektivets bevaringsmål.

### Befolkningen og menneskets sundhed

Den primære effekt af tiltagene i programmet vil være det positive bidrag til menneskers helbred og trivsel, som følge af en begrænsning af udledningen af NO<sub>x</sub>, SO<sub>2</sub>, ammoniak og partikler.

### Klima

Flere af initiativerne i programmet vil ligeledes have en reducerende effekt på CO<sub>2</sub>-udledningen fra transportsektoren. Desuden vil initiativerne indenfor transport og i relation til brændeovne bidrage til at reducere udledning af sod, og dermed reducere de negative klimaeffekter af dette.

NO<sub>x</sub> bidrager til dannelsen af ozon, som er en klimagas. En reduktion af NO<sub>x</sub>-udledningen kan dermed indirekte bidrage til reduktion af klimagasser. Lokalt vil en reduktion af NO<sub>x</sub> dog også kunne føre til øgede koncentrationer af ozon, fordi denne ikke opbruges i forbindelse med omdannelse af NO til NO<sub>2</sub>. Samlet vurderes effekten af initiativerne i programmet således at være marginalt positiv i relation til ozon.

### Materielle goder

Enkelte af tiltagene i programmet kan få konsekvenser for erhvervsliv og borgere i det omfang tiltagene medfører, at brugerne skal skifte til en mere miljøvenlig praksis. Det gælder f.eks. de skærpelsen af miljøzonerne og ejerskifteordningen for ældre brændeovne. Samtidig reduceres skadesomkostningerne som følge af luftforurening. Der er i udarbejdelsen af programmet lagt vægt på at finde den rette balance mellem positive effekter for sundhed og miljø, og den økonomiske byrde dette vil afstedkomme for borgere og erhverv.

### Kulturarv og landskab

Programmet vurderes ikke at få nogen betydning for kulturarv eller landskab.

### Sammenfatning

Som det fremgår af ovenstående, er det således hensynet til befolkningen og menneskers sundhed, der har været det overvejende miljøhensyn ved valg af virkemidler i programmet. Miljørapporten viste en reduceret udledning af de relevante stoffer som følge af tiltagene i programmet, hvilket er i overensstemmelse med hensigten i det implementerede direktiv. Miljørapporten har derfor ikke givet anledning til efterfølgende ændringer i programmet.

## **Alternativer og grundlag for prioriteringer og valg**

Miljøvurderingens fokus er lagt på emissioner af NO<sub>x</sub>, SO<sub>2</sub>, NMVOC, ammoniak og partikler, da det er disse parametre, som programmet i henhold til direktivet, skal omhandle. Da der ikke er tale om et konkret projekt, men om et overordnet program, der sigter mod at reducere den samlede nationale emission af de fem luftforurenende stoffer, gik miljøvurderingen på programmets forventede betydning for den samlede udledning af de fem stoffer og ikke effekten lokalt. Flere forskellige virkemidler har været overvejet med henblik på at nå reduktionsmålene i direktivet. De valgte virkemidler er udtryk for den prioritering, som regeringen har fundet hensigtsmæssig.

## **Overvågning**

Nationale emissioner af luftforurenende stoffer opgøres årligt fordelt på sektorer. Det er Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) på Aarhus Universitet, der foretager opgørelserne på vegne af Miljøstyrelsen. Opgørelserne kan findes her: <http://envs.au.dk/videnudveksling/luft/emissioner/>.

Overvågning af effekten på natur og miljø vil blive håndteret som del af det nationale overvågningsprogram NOVANA. Det danske natur- og miljøovervågningsprogram har til formål at tilvejebringe viden om natur- og miljøtilstanden i Danmark. Denne viden er en del af forvaltningsgrundlaget for den danske natur- og miljøpolitik og beslutningsgrundlaget for miljøpolitiske initiativer. Data fra programmet indgår også i dokumentationen af effekterne af forvaltningsmæssige initiativer på natur- og miljøområdet.